

Halastópusztán — a „legdolgosabbak seregénél”

Halastópuszta a tapolcai Baksa-nyí Termelőszövetkezet üzemege. Az első adatokat — még odandulásom előtt — a tisz-rodalmi újságem felőla Szeren-dájában jegyeztem fel róla. Szeren-csémre Csatai Józseffel, a pusztaiak állattenyésztési brigádvé-zezőjével is eligazításom első per-celben találkoztam. Ő a „vezérkar” egyik legtevékenyebb tagja: biz-ant, hogy nézzem csak meg a kinti állományt: a teheneket, a hizalásra készmelleket is, meg a 64 kishorjút, a 3 lovat, a 69 kövér-sertést, a 23 anyadisznót, a 74 kis-malacot... Es mindent-mindent, amit érdekes megnézni. Nekl most nagy az elfoglaltsága, nem jöhöt velem, de mennek csak lá-togassam meg a legdolgosabbok seregeit.

Tehéngépkocsival, terv és me-netrend szerint indulunk. Tapol-catól visszkaz a savó! a malacok-

Igazán pusztá-e a pusztá?

Halastópuszta már nem a régi. A régi pusztá, hol volt, hol nem volt! Nincs beres, hogy „leveles dobnayát” a gerendáról levegyre és a kúszdóba „megváglja nagyja-bul”. Pordán Sándor sem pipát-húz ki, hogy ráüljön, hanem dözmit, telistele Kossuth-cigari-tával. Ha jót akarok, abból gyúj-t-sak rá, nem pecsi, sem egri, ha-nem lágymunk csak beljebb.

A De mentünk csak beljebb. A haragos kutyá-küldötség nem tá-egit mellőlünk s tovább hangos-kodnak a jók is. A régi magar-épület előtt lépkedünk, kerülget-jük a pocsoltyákat. A betonszürke-falon feltrájt fogadt: KULTUR-OTTTHON. Valamelyik jókétvé, jelleményes fiatal festette a betű-ket. Nem sahnalta a fátadáságot, a mezset meg kútióson nem. Akad mész bőven. Halastópusztá-nak meszgyára van. Az a feltrájt pedíg a pusztai fiatalok igényeről tanuskodik; arról, hogy tudnak a kultúrától. Erzik, hogy a szocia-lista világrésd kúszdóba nemcsak a falu és a város, hanem a pusztá és a város közötti kulturális szin-t különbségek is fokozatosan meg-kell szűnnie, hogy a korszerű nagyüzemi gazdálkodás tünthet el-ebb-utóbb az ellentéteket.

Fény az óév utolsó napján

Betonoszlopokon érkeztük, pon-tosan az óév utolsó napján, dél-után 3 órakor. S akkor még csak 2 család lakásában ragyogott fel, azófia már 5 lakásban ég. Büszké-k a halastópusztaiak. Neha még a nappali viláosságban is káttin-t-galtják a kapcsolókat.

— Meghözvetetlen ez a fény — mondja Pordán Sándor. Felté-sege is ezt bizonygatja, s már a villanyvasalóról beszél. A petró-leumlampának azért kegyelme-nek meg, hogyha esetleg szünetel-ne az új, elő-eloveszik a régit. De csak akkor, hogy emlékezes-en a múltira. Nem árt néha az emlékezés.

— A régi cselédjórna! meg-szűnteltük — mondja Pordán Sándor. Egyetlen lakásban sem találja meg már az elvárs a ket-lőc, meg a négyes-konyhákat. Al-aklítottuk itt mindent.

Két termelőszövetkezet egyesült

Egyesült a magyargéncsi és a herfelendi újmajor Új Világ Ter-melőszövetkezet. A tászság a Rá-kóczy Termelőszövetkezet nevel-vázslotta, amelynek jelenleg 331 tagja van. A közös gazdálko-dást ezután három és fél ezer hol-don valósítják meg. A tervek sze-mintelték — mondja Pordán Sándor — Egyetlen lakásban sem találja meg már az elvárs a ket-lőc, meg a négyes-konyhákat. Al-aklítottuk itt mindent.

Nemcsak a füstös konyhák, a régi sátrtízshelyeket sem találom sehol. Huszonkét család él Ha-lastópusztán, s már 19 lakásban szól a rádió. Kerékpar ügyszől-ván mindenki nek van, aki eddig akar-ta, hogy legyen. S ezt újabbán már nem is nagyon akarják in-kább a motorkékpárt, azt — igen. Három motorkékpártu-lajdonos példája vonzza a többi-t. — Aki nálunk szorgalmasan dolgozik, annak minden életkéltő — említi saját esetét Németh Jó-zsef, a kertésszel vezetője. Tíz hó-napra legutóbb is 14 000 forintot kapott, s ezenkívül még 6000 fo-rint prémiumot is. De Pordán Sándor, Révfi Jenő, Nagy István, Dállós István és László Ignác sem panaszkodhat.

A lakásokban a szegényes pol-coknak nincs hely, az már a konyhaiutomak, a szép szobábe-rendezésnek is kevés.

Növekvő igények

Az élet- és munkakörülmények egyre jobbak. Tovább bővített a kertészetet, darvált és tejüzemet építenek. Különösen a „lejház” építéset sürgetik, mert Tapolcától is a pusztára viszik az állattállo-mányt.

A megváltozott életmódnak a fiatalok örülnek a legjobban. El-nek a lehetőséggel, tanulnak. Né-meth Józsa Balatonfűzfőben tanul, mezőgazdasági szakemberként akar visszatérni Halastópusztára.

Németh László traktoros lesz, de már a fiatal Pordán Sándor is allig várja, hogy az lehessen.

Az öreg Hujber János és Révfi Jenő szintén szorgalmasak és elé-gedettek a halastópusztai embe-rek. Igazuk lehet, én is ezt ta-pasztaltam, mégis stiek megje-gyezni, hogy a 22 család igényel napról-napra nőnek. A tapolcai Baisányi Termelőszövetkezetnek ez a legjobban dolgozó közössége nem elégszik meg végleg azzal, hogy van villanya, hogy bárkinél megtalálható a rádió. A falasó-villanyvasalók, szép bútorok szá-mát igényekem holnap is, és az-után is szaporítani. El-elűnk új régi élet még felismerhető jege-re, helyére bevonul az új, a kulturál-tabb környezet. Halastópusztán a villanyval az emberek tudatában a jövőnd képe is felvilágit me-gint. Ezért dolgoznak. Ez a jövő-n homályban, hanem kibontakozva látszik.

Csernák József

(Mészokott jelensége napjainknak, hogy a tel-nőttek is tanulnak, iskolába járnak. De talán éppen azért, mert olyan elterjedt gyakorlat ez, kedves, bá-tos történeteket is felszámra vet. Ime, kettő közülük.)

1. A „tanulócsoprt”

Dundi, kedvesen sepiós, tisztán, rendezes, majd-nem városszakon öltözveit kisidny áll a katedra előtt a falasi iskolában. Nagy Katalin, ötödik osz-tályos. Apja, Nagy Kálmán, negyvenéves. A ter-melőszövetkezetben dolgoznak mindketten, felesé-gével együtt, és szépen keresnek; ez látszik Kati ruháitól is.

A lány kassé halgatag, jelenk. Pedig ezuttal nem a tanító néni, hanem csdik az újságró kérdé-seire kell felelnie, és ez azért mégis keszebb koc-kázattal jár.

— Mitgen volt a tavalyi bizonyítványod, Kati? — Kitián.

— No, ez derék. (Közben a tanító néni megús-g-ja, hogy a legjobb tanuló.)

— Hányan vagytok testvérek? — Két húgom van. Borika harmadikos. Sárka még csak első.

— Egész kis tanulócsoportot tesztek akkor, kí-hárman otthon. Mikor tanultok. — Mi hármán délután, édesapa pedig este, ami-kor bennünket már ágyba dugtak...

Kiderült ugyan, hogy a Nagy-család kis tanuló-csoportja nem is három tagból áll, hanem négy-ből. Nagy Kálmán ugyanis mezőgazdasági techn-i-kumbá jár. Ez a családi statisztika nem is olyan rossz!

Tanulnak a felnőttek

Valahol a kamasszor könyvelmü ügyvezetőiben vált szét a Polgár-testverek úija. Angéla szorgal-mas maradt, tanult, tanítónő lett belőle abban a faluban, ahol felnevelkedett. Józsi, az öccse, fél-válhóul vette a tanulást, pedig esze lett volna hoz-zá. Nem folytatta tanulmányait. Igaz, így is tisz-tességes és becsületes foglalkozást talált magának — autóbusszautazó lett — de azért most, huszonkét éves fejjel kezdi érezni, hogy nem ez ízezi hívá-tása. Horvágyra van, várja, hívja vissza a falu. Az új falu. A szövetkezet.

De, hogy jöjjön? Mindenké tudja róla, hogy „na-gasabba” akart törni, azért ment el, azért lett hű-telen a földéhez, a gazdaságához. A komoly vissza-terési szándékot be is kell bizonyítani. Be kellene iratkozni a mezőgazdasági technikumba, hogy lá-sítsák az emberek. Ez a gyerek mégis megemberehli magát. Es önmagának is bizonyítani, hogy „ma-gasabba” tömi nem a falu elne-gyásával, hanem a tanulásal lehet.

Igen, de a felvételihez kérvényt kell írní, meg önéletrajzot. Ez pedig olyan nehéz dolog. Megin-cókolni a kértést az igaz okkal, azzal, ami a szív-ben van; azzal, amit rajta kívül senki nem tud. Legfeljebb egy jó testvér...

Levetel írt hát tanítónő nővéremnek. „Kedves An-séla, írd meg helyettem az önéletrajzomat. Hi-szen te is tudod, hogy alakult a sorsom. Es igére-m, ha a felvételi elműködik, megyek, repülök haza, a faluba, a Buzsáklásba...” — Valahogy így szól-hatott az a testvéri levél, amelyét talán örököké meg-fog őrizni magának Dávid Sándorné, született Pol-gár Angéla nagynagyné tanítónő.

2. Jrd meg az önéletrajzom...

Valahol a kamasszor könyvelmü ügyvezetőiben vált szét a Polgár-testverek úija. Angéla szorgal-mas maradt, tanult, tanítónő lett belőle abban a faluban, ahol felnevelkedett. Józsi, az öccse, fél-válhóul vette a tanulást, pedig esze lett volna hoz-zá. Nem folytatta tanulmányait. Igaz, így is tisz-tességes és becsületes foglalkozást talált magának — autóbusszautazó lett — de azért most, huszonkét éves fejjel kezdi érezni, hogy nem ez ízezi hívá-tása. Horvágyra van, várja, hívja vissza a falu. Az új falu. A szövetkezet.

De, hogy jöjjön? Mindenké tudja róla, hogy „na-gasabba” akart törni, azért ment el, azért lett hű-telen a földéhez, a gazdaságához. A komoly vissza-terési szándékot be is kell bizonyítani. Be kellene iratkozni a mezőgazdasági technikumba, hogy lá-sítsák az emberek. Ez a gyerek mégis megemberehli magát. Es önmagának is bizonyítani, hogy „ma-gasabba” tömi nem a falu elne-gyásával, hanem a tanulásal lehet.

Igen, de a felvételihez kérvényt kell írní, meg önéletrajzot. Ez pedig olyan nehéz dolog. Megin-cókolni a kértést az igaz okkal, azzal, ami a szív-ben van; azzal, amit rajta kívül senki nem tud. Legfeljebb egy jó testvér...

Levetel írt hát tanítónő nővéremnek. „Kedves An-séla, írd meg helyettem az önéletrajzomat. Hi-szen te is tudod, hogy alakult a sorsom. Es igére-m, ha a felvételi elműködik, megyek, repülök haza, a faluba, a Buzsáklásba...” — Valahogy így szól-hatott az a testvéri levél, amelyét talán örököké meg-fog őrizni magának Dávid Sándorné, született Pol-gár Angéla nagynagyné tanítónő.

Öregek között

lelet, s gondozták az általokat. Nem kötődünk ezt ingyen az oth-hon vezetői. A nyolcvanegy éves Varga József, aki a háziorvósele gondozásában segít, több zseb-pénzhez jut.

Pedig erre nincs is nagy szük-ségük, hiszen a cigarettától kezd-ve az étkezésig minden szükségset megkapnak. Naponta négyszáz ét-kernek, az étkezés családias. Te-rített asztalok, porcelán edények, bőséges eledel — ezek jellemzik a jó ellátást. Aki akar két ad-dagot is kérhet. Csak a hús és a sültészta kúdagott.

A JÓ ELIÁTÁS hatszákatént úgy látni, szódnny embert az oti-hon szobáiban. A veszprémi Bodó Józsefné hadiözvegy például na-gyon tart az ellátástól. Két éve van az otthonban, s azóta sok húst magára szabadtt. Még a 96 éves Köny Már néni is a bősé-ges kószel, „ellenzárja”, pedig hát neki kellene egy kis süljefeléség. Akárcsak az étkezetés, a szo-bák is otthonosak. A falakon ké-

Jól működő kórus a Somló tövében

Két éve alakult meg Somlószől-ősen a Földművelészsövetkeze-ti énekkar Molnár József tanító ve-zetésével. (A dévesseni járás fal-váiban, sajnos, ez az egyetlen ve-zetésű énekkar.) Fátárságot nem ismer-ve, sírni próbákön készülték a kö-zelmutatóban sorra került értékes zeneműveket. A karácsonyi műso-borral kezdtek. A karácsonyi műso-bor esten kétszer léptek színpad-ra: egy népdalcsokrot adtak elő, valamint — ami tehetségüket bi-zonyítja — előadták I. Zele hor-

Újhelyi Gábor kiállítása a Bakonyi Múzeumban

Az azal lesz haladó szelleművé a vidéken élő festő, hogy kulturáti, és, hogy a mai társadalmi fejlődésbe be tudja illesz-tezni munkásságát. A kultúrális le-let döntő a vidéki és a városi élet között. Újhelyi Gábor képein megérteni, hogy jól ismeri a festészet történelmének nagy fejezeteit, a művészet problémáit, és tudja, mit akar korunk festé-sében. Sámos képién érvehető, hogy sok okos tárgyban kísérletezik, színekkel, technikával, esetkeze-

Jól működő kórus a Somló tövében

Két éve alakult meg Somlószől-ősen a Földművelészsövetkeze-ti énekkar Molnár József tanító ve-zetésével. (A dévesseni járás fal-váiban, sajnos, ez az egyetlen ve-zetésű énekkar.) Fátárságot nem ismer-ve, sírni próbákön készülték a kö-zelmutatóban sorra került értékes zeneműveket. A karácsonyi műso-borral kezdtek. A karácsonyi műso-bor esten kétszer léptek színpad-ra: egy népdalcsokrot adtak elő, valamint — ami tehetségüket bi-zonyítja — előadták I. Zele hor-

Öregek között

lelet, s gondozták az általokat. Nem kötődünk ezt ingyen az oth-hon vezetői. A nyolcvanegy éves Varga József, aki a háziorvósele gondozásában segít, több zseb-pénzhez jut.

Pedig erre nincs is nagy szük-ségük, hiszen a cigarettától kezd-ve az étkezésig minden szükségset megkapnak. Naponta négyszáz ét-kernek, az étkezés családias. Te-rített asztalok, porcelán edények, bőséges eledel — ezek jellemzik a jó ellátást. Aki akar két ad-dagot is kérhet. Csak a hús és a sültészta kúdagott.

A JÓ ELIÁTÁS hatszákatént úgy látni, szódnny embert az oti-hon szobáiban. A veszprémi Bodó Józsefné hadiözvegy például na-gyon tart az ellátástól. Két éve van az otthonban, s azóta sok húst magára szabadtt. Még a 96 éves Köny Már néni is a bősé-ges kószel, „ellenzárja”, pedig hát neki kellene egy kis süljefeléség. Akárcsak az étkezetés, a szo-bák is otthonosak. A falakon ké-